

## ABD'nin derin stratejik çıkmazı

**Küresel alanda ABD hegemonyası her geçen gün zayıflar ve güç dengeleri değişirken, dünyanın süper gücü de stratejik çıkmaza giriyor. Asya'nın yükselen gücü Çin tarafından bilek güreşine tabi tutulan ABD, Ortadoğu'da ise yanlış tercihlerinin kurbanı olmakla karşı karşıya.**

Abone Ol 

Haber Merkezi · 08 Ağustos 2017, 04:00 · Yeni Şafak



YORUM



PAYLAŞ

**S**oğuk Savaş'ın bitmesinin ardından ABD'nin tek başına hegemon güç olarak küresel sistemin en tepesine yerleşmesi ve hegemon konumunun 11 Eylül sonrası dönemde yaşanan gelişmelerle birlikte zayıflamaya başlaması küresel sistemdeki güç mücadelesinde geçmişte alışık olduğumuzdan çok farklı bir manzarayı karşımıza çıkarmıştır.

Açık ara dünyanın en yüksek askeri harcamasını gerçekleştiren ABD, sahip olduğu askeri kapasite ile aynı anda dünyanın farklı coğrafyalarında meydana gelebilecek krizlere cevap verebilecek güce ve bu gücü destekleyebilecek lojistik kapasiteye sahip tek ülke konumunda bulunmaya devam ediyor. Ancak Afganistan ve Irak savaşında karşılaşılan stratejik başarısızlıklar, ABD'yi uzun soluklu müdahalelerde ve özellikle de karadan operasyonlar gerçekleştirme konusunda ciddi bir çıkmaza sokmuş durumda. ABD'nin sahip olduğu konum iç siyasette Trump ile başlayan çalkantılı süreç, Ortadoğu'da yaşanan sorunlar, Rusya ile gerilen ilişkiler ve Çin'in her geçen gün küresel satıha daha fazla yayılan askeri varlığı gibi gelişmelerin etkisiyle ciddi bir testten geçiyor.

Günümüzde ABD için hem Ortadoğu'nun hem de Asya-Pasifik'in farklı düzeylerde önem arz ettiğini vurgulamak gerekiyor. Ortadoğu, sahip olduğu enerji kaynakları ve bölge ülkelerinin bu kaynaklardan elde ettiği gelirlerle ABD piyasaları için önemli bir rant kaynağı olduğunu ABD-Suudi Arabistan arasında imzalanan son silah anlaşmasıyla bir kez daha göstermiştir. Ancak diğer taraftan da Asya-Pasifik bölgesine bakıldığında, bölgede yaşanacak herhangi bir krizin ABD açısından birincil derecede ulusal güvenlik sorunu haline gelebileceği de açıktır. Çünkü bölgede yaşanacak olan gerilimler ABD'nin hem ekonomik hem de askerî açıdan güvenliğini tehdit edebilecek boyuttadır.

### ORTADOĞU'DA RAKİP RUSYA, VEKİL İSE PYD/YPG

1957 yılında Başkan Eisenhower'ın adını taşıyan doktrin ile birlikte ABD Ortadoğu'da Sovyetler'i dengelemeye çalışarak bölgedeki stratejik çıkarlarını koruma altına almaya başlamıştır. O günden sonra Ortadoğu'dan kendisini sovutlamayan ABD, bölgedeki sorunların hem kavnağı

olmaya devam etmiş hem de sorunların çözümü noktasında süper güç/hegemon konumlarını etkili bir şekilde kullanamamıştır.

Soğuk Savaş yılları boyunca Ortadoğu'da işbirliği yaptığı aktörü sürekli olarak değiştiren ABD, 1979 İran İslam Devrimi'ne kadar İran ile yakınken, 8 yıl süren İran-İrak Savaşı'nda ise Irak'tan yana tercihini kullanmıştır. Yine aynı Irak'ı da Kuveyt'i işgal ettiği için 17 Ocak 1991'de Çöl Fırtınası Operasyonu ile hedef almıştır. 2003 yılında ise Irak'ı bu kez kitle imha silahları bahanesiyle Irak'ı Özgürleştirme Operasyonu'nu düzenleyerek işgal etmiş ve Ortadoğu bölgesini içerisinden çıkılması zor olan ciddi bir krize sokmuştur.

2003 yılında Irak'ın ABD tarafından işgal edilmesiyle başlayan süreç hem Irak hem de bölge açısından terör sorununu tarihte hiç olmadığı kadar öne çıkarmıştır. ABD'nin bölgedeki işgalci konumu, İran'ın Şii bir aktör olarak Irak'ta kazandığı güçlü zemin ve Iraklıların Baas rejimiyle yaşadığı sorunlar bölge insanının radikalleşmesinde ve şiddet içeren aşırı politikalara başvurmasında etkili olmuştur. ABD, Irak'ta sebep olduğu mezhep merkezli politikaların da etkisiyle güç kazanan ve bugün yerelden küresele uzanabilen DEAŞ terör örgütünün ortaya çıkmasında büyük pay sahibidir.

DEAŞ terör örgütünün hem bölgede hem de küresel arenada gerçekleştirdiği onlarca eylem ise ABD'yi DEAŞ'a karşı askeri olarak harekete geçirmiştir. ABD hem Afganistan hem de Irak'ta uyguladığı başarısız askeri politikaların sonucu olarak askerlerini DEAŞ ile mücadelede sahadaki muharip misyonlardan uzak tutmak zorunda kalmıştır. Çünkü Amerikan vatandaşlarının yeni bir savaşın faturasına ve insan kaybına tahammülü kalmamıştır. Bu yüzden, doğrudan ABD Hava Kuvvetleri ve kısmi olarak ABD Özel Kuvvetleri tarafından desteklenen bir vekili sahaya sürmüştür. Radikal selefi terör örgütü DEAŞ'a karşı mücadelede kara operasyonlarını yürütmesi için kendisini seküler karakterli bir yapı olarak tanımlayan PYD/YPG terör örgütünü vekil seçerek hem Ortadoğu'ya hem de Türkiye ile olan ilişkilerine Suriye üzerinden adeta hançer saplamıştır.

## YÜZLERCE TIR'LA TERÖRE DESTEK

1952 yılından beri Kuzey Atlantik İttifakı'nın parçası olan ve Soğuk Savaş sırasında bölgede oldukça önemli misyonlar üstlenen Türkiye'nin haklı itirazlarına rağmen PYD/YPG terör örgütünü desteklemekten vazgeçmeyen ABD, PYD/YPG terör örgütüne yüzlerce tırdan oluşan askeri yardım yaparak ilerleyen dönemlerde hem Ortadoğu'da ortaya çıkacak olan krizlerin fitilini yakmış hem de Ortadoğu'da geleceğe dönük izleyeceği siyasetin de sinyallerini vermiştir.

Ortadoğu'da tüm bunlar yaşanırken, Soğuk Savaş yıllarının önemli rakibi olan Sovyetler'in mirasçısı Rusya Federasyonu ise Ortadoğu ülkeleri ile sahip olduğu ilişkilerini güçlendirmeye ve var olan kazanımlarını da sağlam bir şekilde muhafaza etmeye çalışmaktadır. Bölge ülkeleriyle silah anlaşmaları imzalayan Ruslar, Suriye'de uzun yıllardır elinde tuttuğu askeri üssünü daha güçlü bir şekilde elinde tutmuş ve yeni üsler aracılığıyla da bölgedeki varlığını artırmaktadır.

ABD'nin sahada askeri olarak adım atmakta tereddüt ettiği noktalarda ise bugün Ruslar açık bir şekilde sorunlara angaje olup bayrak göstermektedir.

Ruslar Çarlık dönemden beri en büyük hayalleri olan sıcak denizlere inmiş, enerji piyasaları açısından yakın dönemde stratejik bir bölge olarak öne çıkacak olan Doğu Akdeniz'e askeri olarak konuşlanmış ve burada hem deniz hem de hava unsurları aracılığıyla oldukça geniş bir satıha yayılan A2/AD (anti-access/area-denial) alanı oluşturmuştur.

En çok ihtiyaç duyabileceği dönemde müttefiki Türkiye'yi hem PYD/YPG terör örgütü hem FETÖ terör örgütüne dair izlediği politikalar ile kendisinden uzaklaştırma yolunda ilerleyen ABD, Ortadoğu'da atacağı adımlarda doğrudan angaje olmak yerine vekiller üzerinden bir politika izleyeceğinin sinyallerini vermektedir. ABD'nin bu adımları ise acaba 2012'deki raporun ve güncel gelişmelerin etkisiyle Asya-Pasifik'in daha fazla mı öne çıkacağı sorusu akıllara gelmektedir.

## RAKİP ÇİN, ASİMETRİK TEHDİT KUZEY KORE

2012 yılında, Başkan Trump'un selefi olan Barack Obama döneminde Asya-Pasifik bölgesi ayrı bir önem kazanmaya başlamıştır. 2012 yılının hemen başında yayınlanan ve ABD'nin Küresel Liderliğini Sürdürmek: 21'inci Yüzyıl Savunma Öncelikleri başlığını taşıyan raporda ABD'nin bundan sonra Asya-Pasifik ağırlıklı bir politika izleyeceği vurgulanmıştır. Bu noktada önemle ifade etmek gerekir ki, ABD'nin Asya-Pasifik'teki askeri varlığı yeni olmamakla birlikte, tarihsel açıdan 150 yılı aşan bir geçmişe sahiptir.

ABD'nin Asya-Pasifik'teki bayrak göstermesi 1800'li yılların ortasında Komodor Perry'nin Japonya'ya gelişine ve ilerleyen yıllarda Filipinler'i işgal etmesine kadar dayanmaktadır. Ancak 2. Dünya Savaşı sonrasında ABD'nin Japonya'dan kaynaklanan tehditleri de dikkate alarak bölgeye konuşlanması ve savaştan 2 yıl sonra Birleşik Görev Komutanlıkları (Unified Combatant Commands) yapılanması altında Birleşik Devletler Pasifik Komutanlığını (USPACOM) kurması ABD'nin bölgeye verdiği önemi açık bir şekilde göstermektedir.

Askeri olarak Asya-Pasifik'te güçlü bir varlığı bulunan ABD'nin birincil önceliği hem ABD anakarasına yönelik bölgeden gelecek tehditleri önleyebilmek hem de ABD'nin ekonomik güç olmasında önemli bir paya sahip olan deniz ticaret yollarının güvence altına alabilmektir. Günümüzde her geçen gün daha fazla belirginleşen çok kutuplu dünya düzeninde ABD hegemonyasına karşı en ciddi rakip olan Çin'in hem Asya-Pasifik'te açık bir şekilde attığı adımlar hem de Asya-Pasifik bölgesinin istikrar ve güvenliğine tehdit oluşturan Kuzey Kore'nin politikaları ABD ve müttefiklerinin çıkarlarını doğrudan etkilemektedir.

## TESTE TABİ TUTAN FÜZELER

Kuzey Kore'nin son birkaç aydır tekrarlamakta olduğu füze denemeleri bir yandan ABD'nin

bölge politikasını test ederken, diğer yandan da bölgedeki müttefiklerini uzun vadede ABD'ye güvenip-güvenemeyecekleri konusunda bir sorgulamaya itecektir ki bu noktada Japonların silahlanma çalışmaları önemli bir gelişme olarak görülebilir. Kuzey Kore'den kaynaklanan tehditler dikkate alındığında ise ABD'nin sınırlı bir hava harekâtı gerçekleştirmesi ilerleyen günlerde gündeme gelebilir.

Sonuç olarak ABD'nin iki coğrafyaya aynı anda tam kapasite ile hâkim olması günümüz şartlarında pek mümkün gözükmemektedir. Bu nedenle ABD'nin Ortadoğu'da vekiller üzerinden, Asya-Pasifik'te ise doğrudan kendisi tarafından bayrak göstereceği politikaların uygulandığı bir döneme tanıklık etmemiz daha olası gözükmemektedir.

Sertaç Canalp KORKMAZ • ORSAM



PAYLAŞ

#Ortadoğu

#Türkiye

#Rusya

#ABD

#PKK

DÜŞÜNCE GÜNLÜĞÜ E-POSTA ABONELİĞİ



## Türkiye'de görüşmeye yeşil ışık

Rusya: Bakanların bir araya gelmesini destekliyoruz.



## Galatasaray Adası'nın ne olacağı belli oldu

Sarı kırmızılılar uzun süren mücadelenin ardından hedefine ulaştı.



15 Temmuz

[yenisafak.com/15Temmuz](http://yenisafak.com/15Temmuz)

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

[gzt.com/kudus](http://gzt.com/kudus)

Yeni Şafak Seçim

[yenisafak.com/secim](http://yenisafak.com/secim)

Yeni Şafak Ramazan

[yenisafak.com/ramazan](http://yenisafak.com/ramazan)

Yeni Şafak Spor

[yenisafak.com/spor](http://yenisafak.com/spor)

GZT Lokma

[gzt.com/lokma](http://gzt.com/lokma)

## MOBİL UYGULAMALAR



Apple



Android



Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

## Son Dakika

## Haberler

## Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

## Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler



## Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

## Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

## Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

## Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1  
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

bip Bip / +90 530 846 00 00

f Facebook

Instagram

Twitter

G+ Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss



Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamli, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑  
YUKARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki amaçlar ile sınırlı ve mevzuata uygun şekilde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [çerez politikamızı](#) inceleyebilirsiniz.

